

PATVIRTINTA

Patentinių patikėtinių visuotinio
susirinkimo 2021 m. gegužės 6 d.
sprendimu

PATENTINIŲ PATIKĖTINIŲ PROFESINĖS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patentinių patikėtinių profesinės etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato patentinių patikėtinių pagrindinius profesinės etikos ir elgesio principus, tokius kaip teisėtumo, konfidencialumo, patikimumo (lojalumo klientui), nešališkumo ir interesų konflikto vengimo, sąžiningumo, profesinės reputacijos, patentinio patikėtinio nepriklausomumo, pagarbos žmogaus teisėms ir visuomenei, patentinio patikėtinio profesionalumo ir bendradarbiavimo principus. Kodeksas taip pat reglamentuoja patentinių patikėtinių santykius su klientais, santykius su visuomene, patentinių patikėtinių profesinius tarpusavio santykius ir santykius su Patentinių patikėtinių institutu (toliau – Institutas).

2. Kodeksas taikomas Instituto nariams. Kai patentinio patikėtinio veiksmų ar poelgių nereglamentuoja šis Kodeksas, Lietuvos Respublikos patentinių patikėtinių įstatymas (toliau – Patentinių patikėtinių įstatymas) ir kiti teisės aktai arba kai patentinis patikėtinis nėra tikras dėl profesinės etikos reikalavimų, patentinis patikėtinis privalo laikytis patentinių patikėtinių praktikoje susiformavusių tradicijų ir papročių, kurių turinys atitinka profesinės etikos ir dorovės principus.

II SKYRIUS

PAGRINDINIAI PATENTINIŲ PATIKĖTINIŲ PROFESINĖS ETIKOS IR ELGESIO PRINCIPAI

PIRMASIS SKIRSNIS TEISĖTUMO PRINCIPAS

3. Teisėtumo principas – patentinis patikėtinis, teikdamas patentines paslaugas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Patentinių patikėtinių įstatymo, Instituto įstatų, kitų teisės aktų bei šio Kodekso reikalavimais.

ANTRASIS SKIRSNIS KONFIDENCIALUMO PRINCIPAS

4. Patentiniam patikėtiniui patikėtos kliento paslapties saugumas yra savitarpio pasitikėjimo santykių ir tinkamo patentinio patikėtinio paslaugų teikimo būtinoji sąlyga ir kartu pareiga.

5. Patentinis patikėtinis turi užtikrinti, kad visa kliento suteikta ir vykdant kliento pavedimą patentinio patikėtinio gauta informacija bus saugoma kaip patentinio patikėtinio profesinė paslaptis, išskyrus atvejus, kai klientas nurodo, kad atitinkama informacija nėra konfidenciali ir (-ar) ji nelaikoma konfidencialia pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Patentinis patikėtinis atleidžiamas nuo konfidencialumo pareigos, jeigu konfidenciali informacija yra paskelbta viešai.

6. Konfidenciali informacija gali būti atskleista kliento sutikimu.

7. Patentinis patikėtinis privalo imtis priemonių, kad be kliento sutikimo patentinio patikėtinio profesinę paslaptį sudaranti informacija nebūtų panaudota prieš klientą, paviėšinta ar kitaip atskleista, išskyrus teisės aktuose nurodytus atvejus arba kai tai būtina kliento pavidimui tinkamai atlikti.

8. Patentiniam patikėtiniui draudžiama panaudoti patentinio patikėtinio profesinę paslaptį sudarančią informaciją savo ar kito asmens interesais neteisėtu būdu.

9. Patentinis patikėtinis turi teisę be kliento sutikimo atskleisti patentinio patikėtinio profesinę paslaptį sudarančią informaciją, kai tai neišvengiamai būtina:

9.1. žmogaus gyvybei išsaugoti;

9.2. kliento, jo įpėdinio ar teisių perėmėjo teisėms ir teisėtiems interesams apsaugoti;

9.3 apginti patentinio patikėtinio teises ginče su klientu, tačiau tik ta apimtimi, kuri būtina ginčui teisingai išspręsti.

10. Patentinis patikėtinis iš savo kolegos, kito asmens, kurį pasitelkia teikdamas teisinės paslaugas, privalo reikalauti laikytis konfidencialumo įsipareigojimų, kad nebūtų atskleista patentinio patikėtinio profesinę paslaptį sudaranti informacija.

TREČIASIS SKIRSNIS PATIKIMUMO (LOJALUMO) KLIENTUI IR KLIENTO INTERESŲ APSAUGOS PRINCIPAS

11. Patikimumo (lojalumo) ir kliento interesų apsaugos principas reiškia, kad patentinio patikėtinio pagrindinė užduotis yra būti patikimu patarėju asmenims, kurie nori išspręsti su pramoninės nuosavybės apsauga susijusius klausimus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS NEŠALIŠKUMO IR INTERESŲ KONFLIKTO VENGIMO PRINCIPAI

12. Nešališkumo principas reiškia, kad patentinis patikėtinis turi veikti kaip nepriklausomas patarėjas, kuris nešališkai tarnauja kliento interesams, turi būti objektyvus, vengti asmeniškumą ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo teikdamas patentines paslaugas, taip pat vengti interesų konflikto.

PENKTASIS SKIRSNIS SAŽININGUMO PRINCIPAS

13. Patentinis patikėtinis, teikdamas patentines paslaugas, elgiasi sąžiningai, mandagiai ir garbingai, nesinaudoja kitų asmenų klaidomis ar nežinojimu.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS PROFESINĖS REPUTACIJOS PRINCIPAS

14. Instituto tikslas yra palaikyti profesijos vienybę, prestižą ir reputaciją, užtikrinti profesionalų paslaugų teikimą, todėl patentinis patikėtinis privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir saugoti profesinę garbę ir orumą, nediskredituoti patentinio patikėtinio vardo, taip pat nepiktnaudžiauti patentinio patikėtinio vardu.

15. Su patentinio patikėtinio garbe nesuderinamas Kodekso reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas patentinio patikėtinio vardas bei kenkiama patentinio patikėtinio autoritetui.

16. Patentinio patikėtinio vardą žeminančiu poelgiu gali būti pripažįstamas:

16.1. bet koks pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios patentinio patikėtinio pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinamos priežasties;

16.2. Patentinių patikėtinių įstatymo, Instituto įstatų, kitų teisės aktų bei šio Kodekso reikalavimų nesilaikymas;

16.3. nesąžiningas profesinės veiklos vykdymas;

16.4. konfidencialios informacijos, kuri patentiniam patikėtiniui buvo suteikta pavedimui vykdyti, atskleidimas be ją suteikusio asmens sutikimo, išskyrus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus atvejus;

16.5. visuotinai pripažintų dorovės normų nesilaikymas ir papročių negerbimas, nepagarbus elgesys viešose ar privačiose vietose arba su aplinkiniais;

16.6. patentinių patikėtinių savivaldos institucijų Instituto organų nurodymų nevykdymas, atsisakymas arba sistemingas vėlavimas mokėti Lietuvos patentinių patikėtinių asociacijos Instituto narystės įmokas;

SEPTINTASIS SKIRSNIS PATENTINIO PATIKĖTINIO NEPRIKLAUSOMUMO PRINCIPAS

17. Atlikdamas profesines pareigas, patentinis patikėtinis yra nepriklausomas nuo bet kokios įtakos, ypač tos, kuri gali kilti dėl asmeninių interesų ar trečiųjų asmenų poveikio.

18. Patentinis patikėtinis privalo būti nepaperkamas, vengti bet kokios neteisėtos pašalinės įtakos, kuri gali paveikti patentinių paslaugų atlikimą, netoleruoti neteisėto kišimosi į profesinę veiklą bei imtis priemonių tokiems veiksams nutraukti ir pašalinti.

19. Patentiniam patikėtiniui draudžiama imtis veiklos, kuri trukdys tinkamai atlikti patentinio patikėtinio profesines pareigas ar suvaržys jo profesinės veiklos laisvę ir nepriklausomumą kitaip, nei tai nustato teisės aktai, ar kuri žemins patentinio patikėtinio profesijos vardą

AŠTUNTASIS SKIRSNIS PAGARBOS ŽMOGAUS TEISĖMS IR VISUOMENEI PRINCIPAS

20. Pagarbos žmogaus teisėms ir visuomenei principas reiškia, kad patentinis patikėtinis, atstovaudamas savo kliento įstatymų saugomus interesus, turi nepažeisti kitų žmonių teisių ir pagrindinių laisvių, pripažintų tarptautinės ir nacionalinės teisės. Patentiniam patikėtiniui draudžiami veiksmai ar elgesys, kurie nesuderinami visuotinai priimtomis moralės ir dorovės normomis ir (ar) menkina visuomenės pasitikėjimą patentiniais patikėtiniais, pažeidžia Instituto reputaciją ar žemina patentinio patikėtinio profesijos vardą.

DEVINTASIS SKIRSNIS PATENTINIO PATIKĖTINIO PROFESIONALUMO PRINCIPAS

21. Patentinis patikėtinis turi teikti paslaugas tik pagal kompetenciją, turėdamas reikiamą specialiųjų žinių ir tinkamą kvalifikaciją patentinėms paslaugoms teikti.

22. Patentinis patikėtinis turi palaikyti Instituto, jos narių ir savo atstovavimo praktikos gerą įvaizdį, nuolat kelti kvalifikaciją, gilinti profesines žinias.

23. Patentinis patikėtinis turi savo pareigas atlikti laiku, kokybiškai, efektyviai, atidžiai, laikydamasis įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS BENDRADARBIAVIMO PRINCIPAS

24. Bendraudamas su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, kitomis institucijomis, valstybinėmis, visuomeninėmis, kitomis organizacijomis ir jų padaliniais, kitais fiziniais ir juridiniais

asmenimis, patentinis patikėtinis privalo veikti profesionaliai, pagarbiai, korektiškai ir dalykiškai, laikydamasis nustatytų elgesio standartų ir reikalavimų bei gerbdamas kitų asmenų teises.

III SKYRIUS

PATENTINIŲ PATIKĖTINIŲ SANTYKIAI SU KITAIS ASMENIMIS

PIRMASIS SKIRSNIS

PATENTINIO PATIKĖTINIO SANTYKIAI SU KLIENTAIS IR VISUOMENE

25. Patentinio patikėtinio santykiai su klientu grindžiami pagarbos ir pasitikėjimo principais. Patentinis patikėtinis privalo konsultuoti klientą ir jam atstovauti sąžiningai, rūpestingai ir protingai, visada privalo veikti profesionaliai, pareigingai ir dalykiškai, savo profesines pareigas vykdyti nepriekaištingai, laiku, kvalifikuotai, stropiai.

26. Patentinis patikėtinis gali pavesti kitam asmeniui, kuris nėra patentinis patikėtinis, atlikti visas ar dalį patentinio patikėtinio funkcijų, pats likdamas atsakingu už tinkamą šių funkcijų atlikimą.

27. Patentinis patikėtinis turi informuoti klientą apie patiktų pavedimų vykdymo būklę (situaciją).

28. Patentinis patikėtinis privalo atstovauti savo kliento teisėms ir teisėtiems interesams tik teisėtais būdais ir priemonėmis, nepažeisdamas teisės aktuose nustatytų draudimų, neviršydamas jam suteiktų įgaliojimų bei gerbdamas kitų asmenų teises, todėl kliento pavedimų vykdymas negali būti pagrindu teisės aktų ir šiame Kodekse nustatytų principų ir kitų nuostatų pažeidimui ar nesilaikymui.

29. Patentinis patikėtinis privalo atsisakyti pavedimo (–ų) arba sutartį dėl patentinių paslaugų nutraukti:

29.1. jeigu pavedimo vykdymas prieštarautų Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Patentinių patikėtinių įstatymui, kitiems teisės aktų reikalavimams, taip pat šiam Kodeksui;

29.2. jeigu pavedimo vykdymas gali pakenkti patentinio patikėtinio geram vardui, garbei ar orumui, žeminti patentinio patikėtinio profesiją.

30. Patentinis patikėtinis gali atsisakyti pavedimo arba sutartį dėl paslaugų nutraukti:

30.1. kai klientas reikalauja jo interesams atstovauti neteisėtu būdu surinktais įrodymais bei kitais nesąžiningais būdais, patentinis patikėtinis privalo atsisakyti neteisėtų kliento reikalavimų, nutraukti sutartį dėl atstovavimo arba atsisakyti konkretaus pavedimo;

30.2. jei patentinis patikėtinis supranta, kad nesugeba arba nesugebės tinkamai ar laiku atlikti kliento pavedimo (tai gali būti susiję su nepakankamu srities žinojimu, per dideliu darbo krūviu, atostogomis, liga, kalbos nemokėjimu, ir panašiai);

30.3. kai klientas tinkamai neatsiskaito už teikiamas paslaugas;

30.4. jeigu patentinis patikėtinis ir klientas prarado abipusį pasitikėjimą;

30.5. jeigu klientas nebendradarbiauja, duoda prieštarigus pavedimus, pavedimo vykdymui pateikia suklastotus duomenis ar dokumentus;

30.6. dėl kitų svarbių priežasčių.

31. Jeigu patentinis patikėtinis atsisako sudaryti su klientu sutartį dėl patentinių paslaugų teikimo arba ketina sutartį dėl šių paslaugų nutraukti, jis privalo nedelsdamas apie tai informuoti klientą, kad klientas galėtų laiku susirasti kitą atstovą.

32. Patentinis patikėtinis privalo atsisakyti pavedimo ar atstovauti klientą, jei tolimesnis atstovavimas yra susijęs su konkrečiu intelektinės nuosavybės objektu, dėl kurio jis atstovavo ar konsultavo kitą klientą, kurio interesai yra priešingi arba yra reali tikimybė, kad interesų konfliktas kils ateityje. Šis draudimas netaikomas, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

1) protingai įmanoma suderinti visus priešingus interesus ir tinkamai suteikti paslaugas kiekvienam tokiam klientui, ir

- 2) visi tokie klientai, būdami tinkamai informuoti, aiškiai sutinka dėl tokio paslaugų teikimo (įskaitant iš anksto gaunamą sutikimą), ir
- 3) nebus pažeistas nė vieno tokio kliento informacijos konfidencialumas.

Ši nuostata taikoma ir vienoje įmonėje dirbantiems ar paslaugas teikiantiems patentiniams patikėtiniams, išskyrus atvejus, kai jiems tokia informacija buvo neprieinama arba kai ankstesnis klientas sutinka.

ANTRASIS SKIRSNIS PATENTINIŲ PATIKĖTINIŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

33. Konstruktyvūs patentinių patikėtinių tarpusavio darbiniai santykiai svarbūs profesijos įvaizdžio išsaugojimui, jie turi egzistuoti nepaisant asmeninio požiūrio.

34. Instituto interesas yra palaikyti profesijos vienybę ir reputaciją, todėl patentinis patikėtinis neturi teisės diskriminuoti kitų patentinių patikėtinių ar skatinti diskriminaciją, nepriklausomai nuo asmeninio požiūrio.

35. Patentinių patikėtinių tarpusavio profesiniai santykiai grindžiami profesionalumu, abipuse pagarba ir bendradarbiavimu.

36. Kai klientą dėl to paties pavidimo atstovauja keli patentiniai patikėtiniais ir kuris nors patentinis patikėtinis nesutinka atstovauti arba atstovauja klientui ir iš esmės skiriasi patentinių patikėtinių atstovavimo pozicijos, vienas iš patentinių patikėtinių apie tai turi pranešti klientui ir bandyti suderinti vieningą atstovavimo poziciją su kitų patentinių patikėtinium arba nutraukti pavidimo sutartį su klientu.

37. Jeigu patentinis patikėtinis mano, kad jo kolega pažeidė atitinkamas teisės aktų normas ar šį Kodeksą, jis privalo atkreipti į tai kolegos dėmesį.

38. Tarpusavio nesutarimai ar ginčai tarp patentinių patikėtinių, turi būti sprendžiami tarpusavio susitarimu, o nepavykus to padaryti – kreipiantis į Institutą, kuris prižiūri, kaip patentiniai patikėtiniai laikosi Patentinių patikėtinių įstatymo ir šio Kodekso reikalavimų.

TREČIASIS SKIRSNIS SANTYKIAI SU INSTITUTU

39. Patentinis patikėtinis dalyvauja Instituto veikloje, taip pat patentinių patikėtinių visuotinio susirinkimo, Instituto valdybos (jei yra į ją išrinktas) posėdžiuose, konferencijose, ar kituose renginiuose.

40. Patentinis patikėtinis privalo vykdyti Instituto organų sprendimus ir nutarimus, išskyrus tuos, kurie prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktų ir (– ar) šio Kodekso reikalavimams, Instituto įstatams ir Instituto tikslams bei privalo nedelsdamas informuoti Instituto valdybą ir nurodyti, dėl kokių teisės aktų normų ar šio Kodekso nuostatų, Instituto įstatų ir (-ar) jo tikslų pažeidimo negali vykdyti Instituto organų sprendimų ir (– ar) nutarimų.

41. Patentinis patikėtinis negali viešai raštu arba žodžiu reikšti nuomonę Instituto vardu neturėdamas Instituto sutikimo.

42. Jeigu Instituto organas kreipiasi į narį koku nors klausimu ar prašo paaiškinti aplinkybes, susijusias su patentinio patikėtinio profesine veikla, šis privalo per rašte nurodytą terminą, ne trumpesnę kaip 5 darbo dienas, pateikti paaiškinimą.

43. Patentiniai patikėtiniai privalo mokėti metinę narystės įmoką, skirtą Instituto veiklai finansuoti, kurios dydį nustato Visuotinis patentinių patikėtinių susirinkimas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
SANTYKIAI SU VALSTYBINIU PATENTŲ BIURU

44. Bendraudamas su Valstybinio patentų biuro darbuotojais patentinis patikėtinis turi elgtis sąžiningai ir dėti visas pastangas išlaikyti gerą Instituto ir patentinių patikėtinių santykį bei reputaciją.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Kodeksas tvirtinamas ir keičiamas Visuotiniame patentinių patikėtinių susirinkime.